

COLECȚIA MEDIA CHRISTIANA | SERIA LUMINA

CUVÂNT ÎNAINTE

Preot Ioniță Apostolache

CUVINTE DE SUFLET, OAMENI ȘI LOCURI DIN ISTORIA BISERICII OLTENE

PILDE DE MĂRTURISIRE CREȘTINĂ
DIN PAGINILE ZIARULUI LUMINA

Editura TRINITAS a Patriarhiei Române
București – 2017

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
----------------	---

I. CUVINTE DE SUFLET

Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută	9
„Dumnezeiasca Împărtașanie ne dăruiește adevărata libertate”	14
„Sfântul Irodion m-a ales pe mine...”	20
„Poezia este marea sete de frumos a omenirii”	29
„Muzica bisericească este o mărturisire de credință”	40
Însemnări vechi și noi despre viața lui Brâncuși	47
„Arta modernă nu poate fi separată de credință”	54

II. OAMENI

Alexie Buzera, sacerdotul muzicii bisericești din Oltenia	63
Amintirile părintelui Gheorghe Corlățeanu	69
Preotul Ștefan Popescu, un smerit slujitor al Cuvântului	76
Un model de medic creștin	83
Părintele Mihalache Tudorică, un sacerdot al condeiiului frumos	87
Preotul Ioan Iordache, pildă de mărturisire, vocație și slujire	93
Mihai Eminescu, un apologet al Ortodoxiei românești	99
Mărgăritare ziditoare din darul părintelui Adrian Făgețeanu	104
Prinos de recunoștință celui care a fost „călugăr din pruncie”	108
„Carte de veghe creștină”, un dar către Maica Domnului	114
50 de ani de căsătorie în familia preotului Ioan Ioanicescu	120
Peste 65 de ani în slujirea lui Hristos	125
Istoria cântării corale în Cetatea Băniei	131
Grupul psaltic, un dar al Sfântului Dimitrie pentru olteni	136
SONFR, pagini de istorie	142
Testamentul păcii, scris pe inima Bisericii oltene	150

III. LOCURI

Palatul Mitropolitan „Vorvoreanu” din Craiova	157
Crucile de piatră din Cetatea Băniei	168

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
----------------	---

I. CUVINTE DE SUFLET

Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută	9
„Dumnezeiasca Împărtășanie ne dăruiește adevărata libertate”	14
„Sfântul Irodion m-a ales pe mine...”	20
„Poezia este marea sete de frumos a omenirii”	29
„Muzica bisericească este o mărturisire de credință”	40
Însemnări vechi și noi despre viața lui Brâncuși	47
„Arta modernă nu poate fi separată de credință”	54

II. OAMENI

Alexie Buzera, sacerdotul muzicii bisericești din Oltenia	63
Amintirile părintelui Gheorghe Corlățeanu	69
Preotul Ștefan Popescu, un smerit slujitor al Cuvântului	76
Un model de medic creștin	83
Părintele Mihalache Tudorică, un sacerdot al condeiiului frumos	87
Preotul Ioan Iordache, pildă de mărturisire, vocație și slujire	93
Mihai Eminescu, un apologet al Ortodoxiei românești	99
Mărgăritare ziditoare din darul părintelui Adrian Făgețeanu	104
Prinos de recunoștință celui care a fost „călugăr din pruncie”	108
„Carte de veghe creștină”, un dar către Maica Domnului	114
50 de ani de căsătorie în familia preotului Ioan Ioanicescu	120
Peste 65 de ani în slujirea lui Hristos	125
Istoria cântării corale în Cetatea Băniei	131
Grupul psaltic, un dar al Sfântului Dimitrie pentru olteni	136
SONFR, pagini de istorie	142
Testamentul păcii, scris pe inima Bisericii oltene	150

III. LOCURI

Palatul Mitropolitan „Vorvoreanu” din Craiova	157
Crucile de piatră din Cetatea Băniei	168

CUPRINS

304

Jertfă și binecuvântare în ctitoria boierului Harșu	171
Opt decenii de învățământ teologic la Coșuna	175
Biserica, sufletul satului Zănoaga	180
Cum se putea construi o biserică în timpul comunismului	187
Tradiție și solidaritate la biserică	
„Sfântul Ioan Botezătorul” din Craiova	191
Tradiție și spiritualitate pe Cheile Oltețului	194
Moștenirea boierului Hagi Enuș, la Călărași	199
Biserica „Toți Sfinții” din Craiova, 300 de ani de istorie	202
Biserica „Sfinții Apostoli”, o istorie plină de simboluri	205
Mănăstirea Topolnița și moștenirea ei seculară	208
Misiune și continuitate pastorală în Pieleștii de Dolj	212
Schitul gorjean Crasna, o ctitorie de peste 500 de ani	216
„Biserica lui Mihai Vodă” din Albeni	220
O biserică nouă pentru un cartier craiovean	224
Biserica „Sfântul Dimitrie” din Leu, în cursul istoriei	230
Strâmba-Jiu, satul cu două biserici din lemn	233
Bucovățul Nou, de-a lungul veacurilor	237
Ctitoria boierilor Hagjady din Craiova	242
Două secole de la zidirea bisericii „Sfinții Trei Ierarhi”	246

IV. FILE DE PATERIC

Sfinții Serghie și Vah – sfetnici ai	
împăratului Maximian și martiri ai lui Hristos	253
Martiriul diaconiței care a refuzat să jertfească idolilor	261
Răsăritul spiritualității cernicane în Oltenia	268
Sfântul Calinic, neobosită albină a lui Hristos	274
Sfântul Calinic de la Cernica,	
anamneză vie a trăirii în Hristos	281
Din învățăturile Sfântului Calinic	288
Mitropolitul Petru Movilă, apărătorul întregii Ortodoxii	294

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

Intrarea Miron Cristea nr. 6; 040162, București

Telefon: 021.335.21.29; 021.335.21.28; Fax: 021.335.19.00

e-mail: magazin@editurapatriarhiei.ro, tipografia@patriarhia.ro

www.editurapatriarhiei.ro

TAINA CEA DIN VEAC ASCUNSĂ ȘI DE ÎNGERI NEȘTIUTĂ

9

Dialog, în prag de Crăciun, cu Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

Înaltpreasfințite Mitropolit Irineu, mai sunt două zile până la marea sărbătoare a Nașterii Domnului. Cum ați putea descrie aceste clipe de așteptare a marelui moment?

Momentele emoționante, premergătoare Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, fac să vibreze sufletele tuturor credincioșilor din întreaga lume. Acest mare praznic cuprinde „și cerul, și pământul, și cele dedesubt” (Canonul Învierii, Cântarea a III-a), pentru că Fiul lui Dumnezeu este Creatorul întregului neam omenesc și atunci când El Se pogoară la noi cuprinde întreaga creație, plăsmuită cu mâinile Sale. El iese din veșnicia Sa și vine în timp ca timpul să se sfințească și omul să-și poată lucra mântuirea. Se face om ca firea

noastră să ajungă, în persoana Sa, la înălțimea Dumnezeirii. În felul acesta focul cel ceresc cuprinde metalul cel ruginit și înnegrit al firii noastre, îl purifică și apoi îl face să fie una cu Dumnezeirea.

Această coborâre a lui Dumnezeu în lume, prezisă de prorocii și dreptii Vechiului Testament, are legătură cu pregătirea omenirii pentru primirea Sa. A venit „la plinirea vremii” (*Galateni 3, 24*), atunci când prăpastia păcatului se adâncise și îndepărtarea noastră de Dumnezeu devenise foarte mare.

Cât de importante sunt colindele în contextul sărbătoririi Nașterii Domnului Iisus Hristos?

Colindele sunt legate de aceste momente sfinte. În graiul popular, autorul anonim, credinciosul, care a citit *Sfânta Evanghelie* și a înțeles mesajul ei, a rânduit aceste cuvinte înțelepte după un limbaj poetic, pentru a-l aduce cântare de laudă lui Dumnezeu. Sentimentele sale sunt curate, ieșite parcă dintr-o inimă de copil. Prin urmare, colindele cuprind atât maturitatea bărbatului desăvârșit, cât și naivitatea copilului care se așază și meditează la mesajul întrupării Fiului lui Dumnezeu. Această compoziție literară este fără îndoială un mesaj îngeresc. Vedem cum colindătorii se aseamănă îngerilor, se amestecă în ceată îngerească

Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută

pentru a vesti venirea Fiului lui Dumnezeu. În această armonie, cuvântul *Evangheliei* este atât de prezent! Auzind colindele, ne ducem cu mintea la momentele nașterii Mântuitorului Hristos. Vedem peștera, vedem animalele care sunt în peșteră, o vedem pe Preasfânta Născătoare, pe dreptul Iosif, pe îngeri și pe toți cei care sunt de față la această dumnezeiască taină. În acest plan, timpul lasă un interval mai puțin cunoscut, momentul Nașterii, care este taină. Nici nu putea să fie surprins de această descriere a cântecului și a mesajului evanghelic, pentru că numai Preasfânta Născătoare știe cum a fost cu puțință și cum a decurs Nașterea Fiului lui Dumnezeu. De aici înțelegem de ce a fost aleasă peștera, și nu o casă de oaspeți. Deoarece nimeni nu trebuia să vadă taina Nașterii Fiului lui Dumnezeu. Dacă nașterea unui prunc pământesc este un moment intim pentru mamă, Nașterea Fiului lui Dumnezeu este un moment înțelegesc, dumnezeiesc. În taina nopții, în taina peșterii, în măruntaiele pământului, departe de ochii curioși ai lumii, se naște Fiul lui Dumnezeu.

Deși în colinde e vorba foarte des despre „seara lui Crăciun”, deodată suntem transpuși într-un alt registru, „dimineața lui Crăciun”. Aceste considerații trebuie asociate unor repere scripturistice, pentru a le înțelege mai bine. Cum se face că acum este seară și

deodată e dimineață? Trebuie să ne ducem cu mintea la ultimul moment al șederii lui Adam în rai. De aici trebuie înnodată istoria. Adam este scos afară din rai în amurgul serii. De atunci omenirea a continuat să trăiască în noapte. Este de la sine înțeles că, deși vorbim despre aceste clipe, totuși, fără lumina lui Dumnezeu, omenirea se îndrepta spre un întuneric perpetuu, spre un spațiu separat și despărțit de Creator. Venirea Mântuitorului Hristos în lume deschide noi perspective, căci „Soarele dreptății ni S-a arătat nouă”. De data aceasta nu ne călăuzim după o stea, asemenea celei care, odinioară, le-a arătat lămurit magilor unde s-a născut Mântuitorul. Creația însăși ne spune Cine este Creatorul ei și ne îndeamnă să nu o idolatrizăm. Așa se face că Mântuitorul Hristos este „Răsăritul răsăriturilor”, adică Cel Care face răsăriturile, Cel Care face ca lumea să răsară în continuare și să aibă prin El un răsărit al bucuriei, așa cum foarte frumos arată colindele. Cu privire la momentul nașterii Mântuitorului Hristos, există un con de umbră. Nici evangheliștii nu comentează acest lucru. Că S-a născut seara, sau la miezul nopții, sau dimineața, cert este că a adus în viața noastră zorii zilei celei adevărate.

Vorbiți-ne despre semnificațiile ce ar fi de deslușit urmare a considerării figurii lui Moș Crăciun, a acestui personaj atât

de mediatizat în lumea de astăzi. Cum ar trebui să privim subiectul din perspectivă creștină?

Moș Crăciun este un personaj fictiv. Nu este o persoană concretă, ci se definește ca un simbol. Cineva care vine din timp, pentru că este bătrân, și pleacă. Anunță ceva și pleacă. Parcă ne aduce din istorie speranța pe care o așteptăm de atât de multă vreme. El îl lasă în planul principal al existenței omenirii pe Pruncul Iisus. Am putea spune că acest Moș Crăciun este istoria însăși, timpul sau, așa cum spune Sfântul Apostol Pavel, „plinirea vremii” (*Galateni 4, 4, n. red.*). Aceasta este semnificația Moșului Crăciun și nu neapărat a unuia care ar fi ocupat ca persoană un loc în planul istoric al Nașterii Domnului. În felul acesta înțelegem colindele, atât de importante în viața noastră creștină, dezvoltate atât de mult în etosul românesc. La noi colindul este creștin, alcătuit și dantelat de înaintașii noștri cu atât de frumoasele „cuvinte coronite” ale frumuseții literate și imnologiei ortodoxe.

(Ediția Națională, 23 decembrie 2013)